

Revisionsrapport

Granskning av årsredovisning 2018

Sölvesborgs kommun

Mattias Johansson
Certifierad kommunal
revisor

Annie Milvén
Revisionskonsult

Kristina Lindstedt
Revisionskonsult

Anton Alfredsson
Revisionskonsult

Mars 2019

pwc

Innehåll

1.	Sammanfattning	2
2.	Inledning	3
2.1.	Syfte och revisionsfrågor	3
2.2.	Revisionskriterier	3
3.	Granskningsresultat	5
3.1.	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	5
3.1.1.	Iakttagelser.....	5
3.1.2.	Revisionell bedömning	6
3.2.	God ekonomisk hushållning.....	6
3.2.1.	Iakttagelser.....	7
3.2.2.	Revisionell bedömning	8
3.3.	Rättvisande räkenskaper	9
3.3.1.	Iakttagelser.....	9
3.3.2.	Revisionell bedömning	11

1. *Sammanfattning*

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens årsredovisning för 2018. Uppdraget är en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2018.

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande sammanfattande revisionella bedömning:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?

Vi bedömer att årsredovisningen allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans. Årets balanskravsresultat uppgår till 10,7 mnkr (24,9 mnkr). Vi bedömer att förvaltningsberättelsen innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed.

- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Vi bedömer att årets utfall är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. De finansiella målen för målperioden 2015-2018 är uppfyllda.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapporering, att verksamhetens utfall delvis är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten. De verksamhetsmässiga målen för 2018 är uppfyllda till 47 % (64 %), vilket vi bedömer som en svag måluppfyllelse. En förbättring i årets årsredovisning är att styrelsen lämnar en sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen avseende verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning i förvaltningsberättelsen.

- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Årsredovisningen är upprättad enligt god redovisningssed. Vi har dock noterat i granskningen att kommunen gällande erhållen byggbonus har avvikit från godredovisningssed. Byggbonusen för år 2017 periodiserades över till 2018 års räkenskaper med ca 3,3 mnkr, samtidigt har man fått statsbidrag avseende byggbonusen om 1,7 mnkr under 2018, men kommunen har endast intäktsfört 0,7 mnkr under 2018. Det innebär att kommunen avviker från god redovisningssed vilket isolerat minskar årets resultat med 4,3 mnkr. Då avvikelse gjorts mot god redovisningssed såväl 2017 som 2018 påverkar det jämförbarheten mellan åren. Kommunen upplyser öppet om avvikelsen mot god redovisningssed i årsredovisningen.

2. Inledning

I lag om kommunal redovisning regleras externredovisningen för kommuner och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är styrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

2.1. Syfte och revisionsfrågor

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning. Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (12:2) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl. drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

2.2. Revisionskriterier

Granskningen av årsredovisningen innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen (KL)
- Lag om kommunal redovisning (KRL)
- Rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR)
- Fullmäktiges beslutade mål om god ekonomisk hushållning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om. Granskning av resultatsammanställning för VA-verksamheten och renhållningsverksamheten omfattas inte av denna granskning.

Nämndernas rapportering till fullmäktige har granskats såsom den presenteras i årsredovisningen.

Granskningen har utförts enligt god revisionsledning för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma. Vårt uppdrag omfattar inte en granskning och prövning om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Granskningen har introducerats genom kontakter och samplanering med kommunens ekonomikontor. Granskningen har utförts enligt god revisionsledning med utgångspunkt i SKYREV:s utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting". Vägledningen baseras på ISA (International Standards on Auditing). Som framgår av vägledningen kan implementeringen ske successivt varför tillämpliga ISA helt eller delvis har följts beroende på om vägledningen har beaktats i årets revisionsplan. Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning, granskning av räkenskapsmaterial och i förekommande fall registeranalys.

Vår granskning och våra synpunkter baseras på det utkast till årsredovisning som presenterades 2019-03-07. Kommunstyrelsen fastställer årsredovisningen 2019-03-12 och fullmäktige behandlar årsredovisningen 2019-03-25.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef.

3. Granskningsresultat

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1. Iakttagelser

Utveckling av kommunens verksamhet

I förvaltningsberättelsen redovisas väsentliga händelser som inträffat under och delvis efter räkenskapsåret.

Av årsredovisningen framgår i viss omfattning den förväntade utvecklingen inom olika verksamheter.

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas, det vill säga frånvaron specificeras på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelad. Sjuktalet har minskat för i princip alla kategorier, dock i åldersgrupp under 29 år har den ökat från 5,0 % till 5,6 %, samt att sjukskrivna män har ökat från 2,8 % till 3,0 %. I övrigt lämnar den personalekonomiska redovisningen ett flertal uppgifter om personalen i form av diagram och verbal information.

Förvaltningsberättelsen innehåller uppgifter om pensionsåtagande och pensionsmedelsförvaltning. Förvaltningsberättelsen innehåller även viss information om andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av verksamheten i form av bland annat ekonomiska nyckeltal, men även avseende intern kontroll.

Gemensam förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen omfattar en beskrivning av den samlade kommunala verksamhetens organisation och verksamhet.

Investeringsredovisning

Årets investeringar redovisas samlat i förvaltningsberättelsen och investeringsredovisningen. Upplýsningar om budgetavvikelser för större investeringar lämnas. Överensstämmelse med övriga delar i årsredovisningen finns.

Årets nettoinvesteringar uppgår till 61 mnkr (20 mnkr), vilket är att jämföra med investeringsbudgeten som var 111 mnkr.

Driftredovisning

Utfallet av kommunens driftverksamhet redovisas samlat i förvaltningsberättelsen och driftredovisningen. Upplýsningar om orsaker till nämndernas budgetavvikelser lämnas. Överensstämmelse med övriga delar i årsredovisningen finns. Utfallet redovisas enligt nedan:

Driftsredovisning per nämnd (mnkr)	Utfall 2018	Budget 2018	Budgetavvikelse	Utfall 2017
KF revision överförm m fl	-5,6	-5,3	0,3	-4,6
Kommunstyrelsen	-108,6	-113,1	4,5	-104,4
Sölves Bromölla Kommunalförbund	-82,0	-82,0	0,0	-84,2
Räddningsförbundet Västra Blekinge	-12,8	-12,8	0,0	-12,3
Miljöförbundet	-2,5	-2,4	0,0	-2,3
Fritids o kultursnämnden	-41,1	-41,4	0,3	-40,4
Byggnadsnämnden	-0,6	-0,6	0,0	-0,6
Barn och utbildningsnämnd	-376,2	-386,4	10,2	-379,1
Omsorgsnämnd	-347,7	-343,5	-4,2	-325,7
Nämndernas nettokostnader	-977,1	-987,5	10,5	-953,6
Finansiering o gemensamt	997,2	990,7	6,5	987,9
Resultat	20,1	3,1	17,0	34,1

Som framgår ovan redovisar i princip samtliga nämnder resultat i nivå med budget. Det är framförallt Barn och Utbildningsnämnden som avviker från budget med ett överskott om 10,2 mnkr, vilket är hänförligt till Individ och Familjeomsorgen, barnomsorgen och särskolan.

Balanskravsresultat

Förvaltningsberättelsen innehåller en balanskravsutredning i enlighet med KRL. Kommunens balanskrav innebär att kostnader inte får överstiga intäkterna. I år redovisar kommunen ett balanskravsresultat om 10,7 mnkr (24,9 mnkr). Det finns inte några tidigare underskott att återställa, vilket i sin tur innebär att balanskravet är uppfyllt.

Utvärdering av ekonomisk ställning

Förvaltningsberättelsen innehåller en utvärdering av ekonomisk ställning under avsnittet ekonomi.

3.1.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att årsredovisningen allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Vi bedömer att redovisningen av olika förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av verksamheten har utvecklats under året. Exempelvis när det gäller styrelsens och nämndernas interna kontroll finns en sammanställning av utfallet med i förvaltningsberättelsen.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans och årets balanskravsresultat uppgår till 10,7 mnkr. Vi bedömer att förvaltningsberättelsen innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed.

3.2. God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har i Budget 2018 fastställt (KF §143 2017) kommunens finansiella mål och verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning.

De finansiella målen omfattar perioden 2015-2018. Kommunfullmäktig har under året 2009 fastställt mål och visioner för hela kommunen, så kallat strategiska områden och inriktningsmål. De strategiska områdena är livsmiljö, arbete och näringsliv, infrastruktur och kommunikationer samt service och värdskap. Enligt budget har nya mål och indikatorer arbetats fram under året. Avseende styrelsen och nämndernas mål kopplas dessa till handlingsplaner som respektive nämnd beslutar om.

3.2.1. Iakttagelser

Finansiella mål

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens finansiella mål för god ekonomisk hushållning som fastställts i budget 2018:

Finansiella mål	Utfall 2018	Måluppfyllelse
Det samlade resultatet under perioden skall, när kommunallagens balanskrav tillgodosetts, utgöras minst 30 mnkr.	Det samlade resultatet, efter balanskravsjusteringar uppgår till ca 55 mnkr	Uppfyllt
Investeringsnivån under perioden skall inte vara högre än avskrivningarna och driftöverskotten, när investeringarna i nya bostadsområden undantagits.	Investeringsnivån har totalt sett under 2015-2018 varit lägre än avskrivningar och driftunderskott när investeringar i nya bostadsområden undantagits. Däremot har det varit variationer för åren vilket beror på att investeringar som inte varit avslutade har fått följa med till nästkommande år.	Uppfyllt
Soliditeten skall 2018 vara på minst samma nivå som 2014.	Soliditeten 2018 är 65 %, vilket är högre än 2014 års soliditet (62 %).	Uppfyllt

Av redovisningen framgår att samtliga mål uppfyllts.

Mål för verksamheten

Fullmäktige har under 2009 fastställt mål och visioner för hela kommunen i så kallade strategiska områden och inriktningsmål. De strategiska områdena är livsmiljö, arbete och näringsliv, infrastruktur och kommunikationer samt service och värdeskap. Nya nämndsmål och indikationer har arbetats fram under året enligt budget 2018.

Styrelsens och nämndernas beslutade mål redovisas under respektive nämndsavsnitt. Till dessa mål kopplas handlingsplaner och beslutas av respektive nämnd. I årsredovisningen utvärderas målen på nämndnivå och nytt för i år är att det görs en sammanställning av måluppfyllelsen på de strategiska områdena för hela kommunen i förvaltningsberättelsen.

Strategiska område	Nämnd	Antal mål uppfyllda	Antal mål delvis uppfyllda	Antal mål ej uppfyllda
Livsmiljö	KS			
	BN	3	3	
	BUN			1
	ON	3	1	
	FKN	4		5
Arbete och näringsliv	KS			
	BN	1		
	BUN			1
	ON	2		1
	FKN			
Infrastruktur och Kommunikationer	KS			
	BN			
	BUN			1
	ON			1
	FKN			
Service och värdskap	KS			
	BN	1		
	BUN			1
	ON	1	1	1
	FKN	2		2
Summa		17	15	4

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning som fastställts i Budget 2018. Av den framgår att 17 av 36 verksamhetsmål för strategiska områden är uppfyllda, att 15 av 36 mål är delvis uppfyllda samt att 4 av de 36 målen inte har uppfyllts.

3.2.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att årets resultat är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. De finansiella målen för perioden 2015-2018 är uppfyllda.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetens utfall delvis är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten. De verksamhetsmässiga målen för 2018 är delvis uppfyllda, vilket motsvarar 47 % av de 36 målen på strategiska områden.

En förbättring i årets årsredovisning är att styrelsen lämnar en sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen avseende verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning i förvaltningsberättelsen.

3.3. Rättvisande räkenskaper

3.3.1. Iakttagelser

Resultaträkning

Resultaträkningen är uppställd enligt KRL 5.1 och omfattar tillräckliga noter.

Resultaträkningen redovisar i allt väsentligt kommunens intäkter och kostnader för året samt hur det egna kapitalet har förändrats under räkenskapsåret. Jämförelse med föregående år lämnas för varje delpost.

Årets resultat är positivt och uppgår till 20,1 mnkr (34,1 mnkr). Resultat medför även en positiv avvikelse mot budget med ca 17 mnkr.

Verksamhetens intäkter har ökat med 2 mnkr mot föregående år, vilket motsvarar 0,7 %. Verksamhetens kostnader har däremot ökat med 27 mnkr, vilket motsvarar en ökning med 2,3 %. Ökningen av kostnader är hänförlig till ökade löner och sociala avgifter till kommunens anställda om ca 55 mnkr. Postens förändring förklaras även av att köp av huvudverksamhet har minskat med 27 mnkr, till följd av köp av placeringar till ensamkommande barn och institutionsplacering till barn och ungdomar minskat. Jämförelsestörande poster redovisas om -4,5 mnkr vilket avser aktieägartillskott/förlusttäckning i det delägda bolaget Västblekinge Miljö AB.

Resultaträkning (mnkr)	Utfall 2018	Budget 2018	Budgetavvikelse	Utfall 2017
Verksamhetens intäkter	219,0	175,8	43,2	217,6
Verksamhetens kostnader	-1 173,9	-1 142,5	-31,4	-1 147,0
Avskrivningar	-29,4	-31,4	2,0	-30,2
Verksamhetens nettokostnader	-984,2	-998,1	13,8	-959,6
Skatteintäkter	782,5	782,6	0,0	761,8
Generella statsbidrag och utjämning	218,8	218,1	0,7	224,3
Finansiella intäkter	8,6	5,9	2,7	9,2
Finansiella kostnader	-1,1	-5,4	4,4	-1,6
Resultat före extraordinära poster	24,6	3,1	21,5	34,1
Jämförelsestörande poster	-4,5	0,0	-4,5	0,0
Årets resultat	20,1	3,1	17,0	34,1

Vid granskningen av resultaträkningen har följande avvikelser noterats mot god redovisningssed:

- Byggbonus och erhållet statsbidrag för flyktingmottagning för 2016 har intäktsförts under 2017 motsvarande 13 mnkr.
- För 2017 har kommunen erhållit statsbidrag för byggbonus om 3 mnkr och för 2018 har man erhållit 1,7 mnkr. Dock har endast 0,7 mnkr av dessa intäktsförts under 2018. Under räkenskapsåret har kommunen därmed intäktsfört 1 mnkr mindre än vad som erhållits under året som byggbonus.
- Resultatet hade varit 4,3 mnkr bättre om hela byggbonusen hade påverkat 2018 års resultat.

Kommunen upplyser i årsredovisningen om avsteget från god redovisningssed. Beloppen är ur ett revisionsperspektiv oväsentliga då vi bedömer att årsredovisningen ändå ger en rättvisande bild av Sölvesborgs kommuns resultat och ställning.

På sikt är det skatteintäkterna och statsbidragen i förhållande till nettokostnaderna som utgör den grundläggande ekonomiska balansen. Nettokostnaderna i förhållande till skatteintäkter och statsbidrag uppgår år 2018 till 98,3% (97,3% föregående år), vilket leder till att de ekonomiska marginalerna i kommunen sammantaget försämrats.

Balansräkning

Balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter.

Balansräkningen redovisar i allt väsentligt kommunens tillgångar, avsättningar och skulder per balansdagen. Balansposterna existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade samt har värderats enligt principerna i KRL.

Från och med 2014 finns ett specifikt krav på komponentavskrivning av kommunens materiella anläggningstillgångar (RKR 11.4). Under året har kommunen vidtagit betydande åtgärder för att anpassa sin redovisning till detta krav.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är uppställd enligt gällande rekommendation. Den omfattar tillräckliga noter. Överensstämmelse med övriga delar av årsredovisningen finns.

Årets kassaflöde uppgår till 6,2 mnkr (34,5 mnkr).

Sammanställda räkenskaper

De sammanställda räkenskaperna är uppställda jämte kommunens räkenskaper och omfattar motsvarande noter. Uppställningen följer god redovisningssed.

Konsolideringen innefattar samtliga de företag som enligt kraven i RKR:s rekommendation 8.2 Sammanställd redovisning ska ingå. Eliminering av koncerninterna poster har i allt väsentligt utförts.

Koncernresultat redovisas till 38,4 mnkr (50,4 mnkr). Resultatförsämringen förklaras i huvudsak av kommunens försämrade resultat.

Tilläggsupplysningar och redovisningsprinciper

Vi bedömer att årsredovisningens tilläggsupplysningar uppfyller KRLs krav och i övrigt lämnar i enlighet med god redovisningssed, innebärande att:

- Tillämpade redovisningsprinciper beskriver varje särskild redovisningsprincip och eventuella förändringar av dessa som årsredovisningens intressenter måste känna till för att rätt förstå årsredovisningens innehåll.
- Viktiga uppgifter och poster i förvaltningsberättelse, resultat och balansräkning samt kassaflödesrapport specificeras och preciseras i notupplysningar som krävs i KRL respektive RKR:s rekommendationer samt god redovisningssed i övrigt.

Årsredovisningen lämnar tillräckliga tilläggsupplysningar och redogör för tillämpade redovisningsprinciper i tillräcklig omfattning.

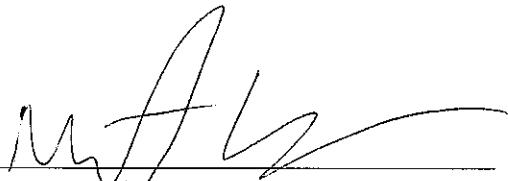
Kommunen beskriver i årsredovisningen att man avviker till viss del från god redovisningssed vad beträffar tilläggsupplysningar enligt följande:

- RKR:s rekommendation nummer 13 avseende leasing.
- RKR:s rekommendation nummer 15 gällande räntekostnader
- RKR:s rekommendation nr 18 gällande investeringsbidrag
- RKR:s rekommendation nr 18 avseende byggbonus.

3.3.2. *Revisionell bedömning*

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Räkenskaperna är upprättade enligt god redovisningssed.

2019-03-13

Mattias Johansson
Uppdragsledare/Projektledare